

1. dec. 1835

AFSENDER

Martinus Rørbye

MODTAGER

Jørgen Hansen Koch

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Brev nr. 56 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

Afsendersted:

Athen

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Ludwig I

Gottlieb Bindesbøll

C.W. Eckersberg

Christian Frederik Holm

Nicolai Abraham Holten

Ida Koch, f. Wulff

Christian Frederik Schiøtt

Just Mathias Thiele

Henriette Wulff

Peter Wulff

Arkivplacering:

Det kgl. Bibliotek, NKS 2335, 2°

TRANSSKRIFTION

Athen den 1ste December 1835.

I den Forudsætning kjære Her Etatsraad, at De allerede siden rum Tid har modtaget mit Brev af 6te September,¹ er De viidende om, at det dengang var min Agt at gaae til Grækenland, og da jeg nu allerede har opholdt mig her i nogen Tiid, maae jeg ikke undlade at meddeele Dem hvad Resultat denne Reise har medført, for saavit jeg nu er istand dertil. Hindindtil har jeg nemlig ikke seet viidere af Landet, end hvad Reisen fra Patras til Athen bragte mig, og det var jo i mange Henseender yderst interessant; men De ved, [at] Athen dog er Hovedpunktet, og hvad mit Ophold her angaaer, da maae jeg forsikkre Dem om, at det allerede nu tilfulde har lønnet mig de Besværligheder, og den Tiid, der er gaaet, førend vi kom her. Nu derimod, siden jeg er her, og paa alle Siider seer mig omgivet af de mest maleriske Seener og Puncter, hvorpaa Athen, fremfor de fleste andre Stæder er saa riig, benytter jeg alle Øjeblikke for nogenlunde at bøde paa hvad der er tabt ved Reisen; og Udbyttet af denne min Stræben skal jeg tage mig den Frihed at forelægge Dem ved min Hjemkomst, for selv at lade Dem dømme hvorvit jeg har været heldig; og det skulle glæde mig meget, vis jeg var saa heldig, at vinde Deres Tilfredshed, som til enhver Tiid har været mig saa vigtig: ved Hjælp af Dem tiltraate jeg denne Reise, ved Deres Hjælp haaber jeg ogsaa at fuldende den paa en Maade, der ikke maae lade Dem fortryde, at De tog Dem af min Sag. – De veed kjære Her Etatsraad af mit Brev fra Neapel, at min Udflugt fra Italien dengang blot indskrænkede sig til endeel af Grækenland, og Planen var da lagt saaledes, at jeg skulle være tilbage i Rom i Begyndelsen af Februar, og jeg skrev derfor til Justitsraad Holm,² om at anmode Konferentsraad Holten,³ om at sende mig en Deel af mit Stipendium af det 3die Aar, saa at jeg deraf kunne tilbagebetale Bindesbøll⁴ det Udtog, han nu gjør for mig. Er det omtalte Brev nu kommen Justitsraaden ihænde, da har han maaske nu sendt mig en Vexel til Rom, og jeg vil først seenere være istand til at gjøre Brug deraf, da der her nu har aabnet sig en gunstig Leilighed, til ogsaa at besøge Constantinopel. •2• Her er nemlig kommen et fransk Dampskib, der alle 14 Dage gjør Tuuren her fra til Constantinopel, og paa Veien anløber fleere af Øerne i Arcipelagus, og opholder sig i Smyrna i to Dage, og da Betalingen for Passagererne kun beløber sig til 25 Species, saa synes jeg ikke at kunne lade denne Leilighed gaae ubenyttet bort, saameget mere, som jeg vist aldrig i mit Liv oftere kommer i disse Egne. De vil vist ikke kunne misbillige denne Beslutning, da De selv veed hvor malerisk der skal være; dog skulle denne Reise opvække Deres Mishag, da fortrøster jeg mig til, vis Skjæbnen ikke skulle blive mig meget grum, da

nok, ved et tyrkisk Malerie at overbeviise Dem om, at jeg har vist at drage den Fordeel for min Kunst af Opholdet der, som jeg ved min ringe Evne er istand til. – Da Ideen om denne Tuur først opstod hos mig troede jeg aldrig at den kunne realiseeres, da vore Penge ikke kunne forslaae længere, end at vi dermed kunne vende tilbage til Rom, efter at have besøgt de forskjellige mærkeliige Puncter her i Landet og jeg yttrede dette liigefrem til nogle Bekjenterne her, der vare de Ivrigste i at opmuntre mig til Reisen. Disse, langt fra at trække dem tilbage, forsikrede, at naaer intet Andet var i Veien, skulle denne Vanskelighed snart blive hævet, og Bindesbøll og jeg modtog deres Tilbud, og reiser herifra den 11te Dec: og vil vi da formodentlig være i Constantinopel naaer De modtager disse Linier. Vores Bestemmelse er, at opholde os der 1 Maaned, og da at vende her tilbage, hvor jeg da haaber at kunne betale min Gjæld med de Penge, som jeg maae beede Dem om at anmode Conferentsraad Holten om. Uden Deres Mægling og hans Velvilie, ved jeg meget vel, at jeg ikke kan gjøre Fordring derpaa; men jeg haaber, at hverken De eller han vil nægte mig den Bistand jeg for Øjeblikket trænger til. – Naaer jeg fik 150 eller 100 Spec da tænker jeg at kunne dække mine Udgifter, og jeg maatte da beede Dem, om at Pengene maatte sendes mig her til Athen, paa den sikkrest munlige Maade, helst med dobbelte Vexler, og saa snart det lod sig gjøre, da vi ellers ikke kan komme herifra tilbage til Italien. Jeg troer at et Brev bruger 5 a 6 Uger herfra til Danmarc, altsaa liigesaa lang Tiid tilbage, og naaer denne Tiid er gaaet, er jeg her tilbage, og venter Deres Svar, som jeg haaber vil være gunstigt. – Dog nu Her Etatsraad, da jeg har lettet denne Steen fra mit Hjerte, maae jeg for[tælle] Dem lidt om hvorleedes her nu seer ud i Athen; da der vist er meget forandret si[den De] opholdt Dem her; Ødelæggelserne under Krigen have ganske forandret Byen, og f[or Aar] siden maae der næsten ikke have været andet end Gruushobe, hvori man nu roder omkring for at gjøre saa meget som muligt Brug af Steenene: man har nu ogsaa alt bragt omtrent 2000 Huuse under Tag, som jo rigtignok ikke betyder saa meget, naaer man veed, hvad man her forstaaer ved et Huus, der bygget af daarligt Bindingsværk, og siden sammenbygget med hvad der ligger nærmest for- •3• haanden jo ikke inogen Henseende kan sammenlignes med Boeligerne hjemme. Dog vist er det, at her er megen Liv ved Opførelsen af den nye Bye. Skade at Planen er bleven lagt saaledes, at man nu bygger ovenpaa meget af det Antique, som man maaske længere hen i Tiiden med ringe Bekostning ellers ville have bragt for Dagens Lys. Ved Opførelsen af et Militair Hospital, lidt neden for det Sted, hvor engang Bakkuses Theater laae, fandt man nylig et Par meget smukke Mosaikker, og Fundamenterne til en

antique Bygning idet man ville lægge den for det nye; og saaledes støder man overalt paa interessante Levninger, der nu maae gaae tilgrunde, da Regjeringen ikke har Midler til at kjøbe de Grundstykker, hvor saadant findes. Veien til Piræus er nu ogsaa færdig; men anlagt paa den gamle Muur, der gik fra Athen til denne Havn; de nye Grækere har med deres Sved maattet sande, at deres Fædre have bygget sufiset[?]; thi det var dem næsten ikke muligt at faae Muuren iævnnet med Jorden, hvor den ragede for stærk op. Det Interessanteste ved de Arbeider her foretages er imidlertid unægtelig Udgravningerne paa Acropolis, der nedrives med temelig Iver; da De opholdt Dem her existerede formodentlig endnu de tyrkiske Huuse deroppe, som formodentlig meget maae have betaget de antique Templer deres Skjønhed; nu ere disse alle borte; Kuglerne, som formodentlig der maae have regnet ned, have begyndt Værket, og Gruushoebene, der ere blevne tilbage ved Hussenes Fald rydder man nu bort. Det er imidlertid et Herkulisk Arbeide, der vil medtage Aar. Foran Propylerne er man kommen viidest, og det lille Nice Tempel tildeels igjen opreist; Bindsbøll har i et Brev til Professor Thiele⁵ tegnet en lille Plan deraf, saa at De deraf vil kunne see hvorledes det nu seer ud i Grunden; jeg skal ved min Tilbagekomst viise Dem hvorledes det seer ud over Jorden. Parthenon har vel lidt uhyre meget ved Bombardementet, og Sprængningen af det tyrkiske Krudtmagasin; med det er dog endnu den stolteste af alle de antique Levninger, og den store Mæng[d]e af viide Pletter paa det ellers af Luften gulnede Marmor, viiser best hvilken Kraft at denne Bygning maae have, da den har været istand til at udholde saa megen Vold. Af Basrelieferne og Metopherne ere alle de ydre borte, i Søilehallen foran er imidlertid endnu det Heele, hvorefter jeg troer Akademiet har en Afstøbning. Minerva Palias, Erecteus og Pandroseon Templet ligger endnu ganske, som det var efter Krigens Ophør, man har endnu ikke begyndt at grave der; det vil vist være vanskeligt at bøde paa den store Skade disse nydelige Templer have lidt. Hvad der er bleven skaadet til vores Tiid vil vist ogsaa i Fremtiden blive det; thi 5 Invalider, der for Øjeblikket er [Stedet]s Befolkning vaage med Argus-Øjne over disse Helligdomme, og om Søndag[ene naa]er det er tilladt for alle at komme derop, have disse gamle Herrer en svær Do[nt med at] overskue Alt; om Søgne Dagene er det noget bedre for dem, da de da blodt maae følge de enkelte Reisende, som med Billetter besøge Stedet. Bindsbøll og jeg ere befriede for denne Overvagt, da vi her betraktes som Honoratiores, der har sine Fordeele at være af den Slags. Dog kjære Etatsraad mit Papir er fuldt, og tillader mig ikke at skrive mere vidtløftigt, det ville vel ogsaa tildeels være overflødig for Dem, da De saa vel selv kjender Athen, dog Et

og Andet af hvad her senere er foregaaet kunne jeg vel have havt Lyst til at yttre mig lidt om, men opsætter det nu til jeg kommer hjem, da lader det sig dog bedre mundtlig siige. – Kongen af Beieren⁶ ventes om et Par Dage her, man reiser ham en Æresport, og vil ogsaa paa andre Maader viise ham Hyldest; men det har været de forskjellige Autoriteter vanskeligt at bestemme paa hvad Maade dette best kunde •2• skee, da man ikke kunne blive enige. Der var samenkaldt en heel Forsamling, og der skal have været mange snurrige Propositioner; men Æresporten er den eneste man hidtil har hørt noget bestemt om; hvad det bliver til med den gyldne Krands veed man endnu ikke ret. – Hvad Sundhedstilstanden her i Landet angaaer, da er den temmelig god, naaer man undtager blandt de fremmede Militaire hvoraf bestandig endnu Hospitalerne ligge fulde; og hvad Roligheden i Landet angaaer, da hører man for Tiiden ikke noget til Røverne paa den tyrkiske Grændse, der for nogle Maaneder siden vare saa dristige og talrige at der maatte sendes Soldater mod dem. •1•

Indlagte lille Brev til Professor Eckersberg⁷ maae jeg beede Dem godhedsfuld at levere ham, og undskylde |da| mig meget, at jeg har bebyrdet Dem dermed. I liige maade maae jeg beede Dem om Deres Tjener maatte gaae ned til Kammerraad Schiøtt⁸ ved gammel Strand No 14 og spørge om mine Breve vare rigtigt ankomne, jeg mangler Brev fra min Kjæreste og Moder, allerede nu i lang Tiid, og frygter at mine eller deres Breve maae være gaaet tabte, det vilde være mig meget ubehageligt om dette var Tilfælde. – Jeg slutter nu kjære Her Etatsraad med mange Hilsener til Deres Frue,⁹ og Familie ikke at forglemme Frøken Jette¹⁰ og Leutenat Peter Wulff¹¹ som mine gode Venner i fior Vinter i Rom; Dem selv Her Etatsraad anbefaler Deres bestandig saare forbundne Martinus Rørbye

Bindesbøll beeder meget at hilse, og er det hans Bøn til Dem Her Etatsraad om De vil have den Godhed at lade høre hos hans Broder, om hans Brev rigtigt er ankommen hvori han havde forlangt sig tilsendt her i Athen snarest mulig 100 Specier. Skulle dette hans Brev være udebleven, da skal jeg beede Dem meget fra Bindesbøll at De da ville meddeele hans Broder hans Anmodning om Pengene, da ellers baade han og jeg kommer til at vente længere end vores korte Tiid tillader os, ja maaske saagar kan komme i Ubehageligheder, og Penge-Ubehageligheder paa en Reise blandt Barbarer maae være saare slemt.

¹ Brevet er nr. 48 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

² Brevet til Christian Frederik Holm er nr. 55 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37, men er ikke bevaret.

³ Nicolai Abraham Holten.

⁴ Gottlieb Bindsbøll.

⁵ Just Mathias Thiele.

⁶ Ludwig I.

⁷ Brevet til C.W. Eckersberg er nr. 57 på Rørbyes liste over afsendte breve 1834-37.

⁸ Christian Frederik Schiøtt.

⁹ Ida Koch, f. Wulff.

¹⁰ Henriette Wulff.

¹¹ Peter Wulff.

[illegible][illegible]

Ich habe die Ehre Ihnen zu schreiben, dass ich die Ehre habe, Sie zu kennen, und ich bin sehr erfreut, dass Sie sich für die Sache der Freiheit und der Gerechtigkeit interessieren. Ich habe die Ehre, Sie zu kennen, und ich bin sehr erfreut, dass Sie sich für die Sache der Freiheit und der Gerechtigkeit interessieren. Ich habe die Ehre, Sie zu kennen, und ich bin sehr erfreut, dass Sie sich für die Sache der Freiheit und der Gerechtigkeit interessieren.

[illegible]

5
 1792
 1793
 1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800
 1801
 1802
 1803
 1804
 1805
 1806
 1807
 1808
 1809
 1810
 1811
 1812
 1813
 1814
 1815
 1816
 1817
 1818
 1819
 1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245

